

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دینی دهم

درس ۶: واقعه بزرگ

ناهید صابونچی
دبیر دبیرستان فرزانهگان خوی

درس ششم

واقعه بزرگ

پایان این جهان با برپایی قیامت همراه است.
این رخداد بزرگ که در آیاتی از قرآن کریم ترسیم
شده، در **دو** مرحله انجام می‌گیرد که در هر مرحله
وقایع خاصی رخ می‌دهد.

وقایع مرحله اول قیامت

۱- شنیده شدن صدایی

صدایی مهیب و سهمگین آسمان ها و زمین را فرا می گیرد. و این اتفاق چنان ناگهانی رخ می دهد که همه را غافلگیر می کند؛ قرآن کریم از این واقعه به نفخ صور یاد می کند.

۲- مرگ آسمان ها و زمین

همه اهل آسمان ها و زمین، جز آنها که خداوند خواسته است می میرند و بساط حیات انسان و دیگر موجودات برچیده می شود.

۳- تغییر در ساختار زمین و آسمان ها

تحولی عظیم در آسمان ها و زمین رخ می دهد. خورشید در هم می پیچد و بی نور و تاریک می شود. آن همه ستاره ای که در آسمان می درخشید، همه به یک باره تیره می شوند، زمین به شدت به لرزه در می آید و خرد می شود، کوه ها سخت در هم کوبیده شده و متلاشی می شوند و همچون ذرات گرد و غبار در هوا پراکنده می گردند.

در آن روز که زمین و کوه ها سخت به لرزه در آیند
و کوه ها (چنان در هم کوبیده شوند که) به صورت توده هایی از شن نرم

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَ
كَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا

یوم=روز قیامت

مزمّل، ۱۴

دریاها با آن همه وسعت و عظمت به هم متصل می شوند و از درون آنها آتش زبانه می کشد. این تغییرات چنان گسترده و عمیق است که آسمانها و زمین به آسمان ها و زمینی دیگر تبدیل می شوند.

مرحله دوم قیامت

۱- زنده شدن همه انسان ها

بار دیگر بانگ سهمناکی در عالم می پیچد و حیات مجدد انسان ها آغاز می شود. با این صدا همه مردگان دوباره زنده می شوند و در پیشگاه خداوند حاضر می گردند. در این هنگام انسان های گناهکار به دنبال راه فراری می گردند؛ دل های آنان سخت هراسان و چشم هایشان از ترس به زیر افکنده است.

۲- کنار رفتن پرده از حقایق عالم

در آن روز با تابیدن نور حقیقت از جانب خداوند پرده ها کنار می رود و اسرار و حقایق عالم آشکار می شود و واقعیت همه چیز از جمله اعمال و رفتار و نیات انسان ها و نیز حوادث تلخ و شیرینی که در زمین اتفاق افتاده است، آشکار می شود.

۳- برپا شدن دادگاه عدل الهی

با آماده شدن صحنه قیامت، رسیدگی به اعمال آغاز می شود و اعمال، افکار و نیت های انسان ها در ترازوی عدل پروردگار سنجیده می شود و اگر عملی حتی به اندازه ذره ای ناچیز باشد، به حساب آن نیز رسیدگی خواهد شد. اعمال پیامبران و امامان معیار و میزان سنجش اعمال قرار می گیرد؛ زیرا اعمال آنان عین آن چیزی است که خدا به آن دستور داده است؛ از این رو هرچه عمل انسان ها به راه و روش آنان نزدیک تر باشد، ارزش افزون تری خواهد داشت.

۴- دادن نامه اعمال

نامه عمل نیکوکاران را به دست راست و نامه عمل بدکاران را به دست چپ آنها می دهند. **نامه عمل انسان با نامه های مثبت شده در دنیا تفاوتی اساسی دارد.** نامه های این دنیا، صرفاً گزارشی از عمل است که به صورت کلمات و نوشته درآمده است؛ اما نامه عمل انسان به گونه ای است که خود عمل و حقیقت آن را در بر دارد. از این رو، تمام اعمال انسان در قیامت حاضر می شوند و انسان عین اعمال خود را می بیند. کارهای خوب با صورت های بسیار زیبا و لذت بخش تجسم می یابند و کارهای بد با صورت های بسیار زشت و وحشت زا و آزاردهنده، مجسم می شوند. با دیدن نامه اعمال، برخی بدکاران به انکار اعمال ناشایست خود روی می آورند تا جایی که برای نجات خود از مهلکه به دروغ سوگند می خورند که چنین اعمالی انجام نداده اند. در این هنگام، **خداوند شاهدان و گواهانی را حاضر می کند، که با وجود آنها دیگر انکار کردن میسر نیست.**

۵- حضور شاهدان و گواهان

براساس آیات و روایات، در این روز شاهدان و گواهانی بر اعمال و رفتار انسان ها در پیشگاه خداوند شهادت می دهند. برخی از این شاهدان عبارت اند از:

الف) پیامبران و امامان: ایشان همان گونه که در دنیا ناظر و شاهد بر اعمال انسان ها بوده اند، در روز قیامت نیز شاهدان دادگاه عدل الهی اند و چون ظاهر و باطن اعمال انسان ها را در دنیا دیده اند و از هر خطایی مصون و محفوظ اند، بهترین گواهان قیامت اند. رسول خدا (ص) نیز شاهد و ناظر بر همهٔ پیامبران و امت هاست.

ب) فرشتگان الهی: فرشتگان در طول زندگی انسان ها، همواره مراقب آنها بوده اند و تمامی اعمال آنها را ثبت و ضبط کرده اند.

وَ إِنَّا عَلَيْنَا لِحَافِظِينَ

كِرَامًا كَاتِبِينَ

يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ

انفطار، ۱۰-۱۲

بی گمان برای شما نگهبانانی هستند،

نویسندگانی گرانقدر،

می دانند آنچه را که انجام می دهید.

آیه اشاره به فرشتگانی
میکند که مامور ثبت
اعمال ما هستند که
نویسندگان گرانقدری
هستند

(ج) اعضای بدن انسان: برخی آیات و روایات از شهادت اعضای بدن انسان یاد می کنند. بدکاران در روز قیامت سوگند دروغ می خورند تا شاید خود را از مهلکه نجات دهند. در این حال، خداوند بر دهان آنها مهر خاموشی می زند و اعضا و جوارح آنها به اذن خداوند شروع به سخن گفتن می کنند و علیه صاحب خود شهادت می دهند.

امروز بر دهانشان مهر می نهیم
و دست هایشان با ما سخن می گوید
و پاهایشان شهادت می دهد
درباره آنچه انجام داده اند.

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ
وَ تَكَلَّمْنَا أَيْدِيهِمْ
وَ تَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ
یس، ۶۵

بدکاران از مشاهده گواهی اعضای خویش به شگفت می آیند و خطاب به اعضای بدن خود با لحنی سرزنش آمیز می گویند که چرا علیه ما شهادت می دهید؟ اعضای بدن آنها می گویند: ما را خدایی به سخن آورد که هر چیزی را به سخن آورد.

پاسخ تدبر

- ۱- باتوجه به آیه ۲۴ سوره مبارکه فجر کارهای نیکو انجام دهیم
- ۲- باتوجه به آیه ۲۷ سوره مبارکه انعام به خداوند و وحی الهی ایمان بیاوریم
- ۳- باتوجه به آیه ۲۷ سوره مبارکه فرقان از پیامبر خدا پیروی کنیم
- ۴- باتوجه به آیه ۲۸ و ۲۹ سوره مبارکه فرقان دوستان و همنشینان صالح انتخاب کنیم.

پاسخ اندیشه و تحقیق

۱- پیامبران و امامان- فرشتگان الهی - اعضای بدن

۲- **زنده شدن همه انسان ها**

بار دیگر بانگ سهمناکی در عالم می پیچد و حیات مجدد انسان ها آغاز می شود. با این صدا همه مردگان دوباره زنده می شوند و در پیشگاه خداوند حاضر می گردند. در این هنگام انسان های گناهکار به دنبال راه فراری می گردند؛ دل های آنان سخت هراسان و چشم هایشان از ترس به زیر افکنده است.

- کنار رفتن پرده از حقایق عالم

در آن روز با تاییدن نور حقیقت از جانب خداوند پرده ها کنار می رود و اسرار و حقایق عالم آشکار می شود و واقعیت همه چیز از جمله اعمال و رفتار و نیات انسان ها و نیز حوادث تلخ و شیرینی که در زمین اتفاق افتاده است، آشکار می شود.

- برپا شدن دادگاه عدل الهی

با آماده شدن صحنه قیامت، رسیدگی به اعمال آغاز می شود و اعمال، **افکار و نیت های انسان ها در ترازوی عدل پروردگار سنجیده می شود** و اگر عملی حتی به اندازه ذره ای ناچیز باشد، به حساب آن نیز رسیدگی خواهد شد. **اعمال پیامبران و امامان معیار و میزان سنجش اعمال قرار می گیرد؛** زیرا اعمال آنان عین آن چیزی است که خدا به آن دستور

ناهید صابونچی
دیر دیرستان فرزندگان خوی

